

Verslag werkplaats Vergelijkende Onderzoeksinformatie van Studiekeuze123

14 februari 2008, SURFfoundation Utrecht

Aanwezigen: Peter Fest (Studiekeuze123, voorzitter), Marga van Meel (KNAW), René Hageman (VSNU), Thed van Leeuwen (CWTS), Anja van den Broek (ResearchNed), Wilma de Buck (Studiekeuze123), Jos de Jonge (EIM BV), Elisabeth Köllen (InHolland), Marcia van Oploo (Research voor Beleid), Leo Plugge (SURF), Don Westerheijden (Universiteit Twente), Simon Broek (Research voor Beleid), Gerard van Westrienen (SURF), Bastiaan van der Wulp (HBO-raad), Hilde Eling (Studiekeuze123, verslag)

De aanwezigen van de bijeenkomst worden welkom geheten door de voorzitter en stellen zich kort voor.

In drie presentaties wordt het onderwerp toegelicht.

René Hageman – Onderzoeksgegevens en studiekeuze

Het tonen van gegevens over onderzoek op Studiekeuze123 heeft een tweeledig doel. Allereerst studiekeuzers informeren, maar daarnaast onderzoek onder de aandacht brengen als interessante arbeidsmarkt. Masterkiezers zijn de beoogde doelgroep. Zowel de betrouwbaarheid als de vergelijkbaarheid van gegevens is van belang, dit kan wel een dilemma zijn.

Twee soorten gegevens zijn te onderscheiden: algemene en specifieke.

Algemene informatie moet ook antwoord geven op eenvoudige vragen, veel studenten weten niet wat een researchmaster is, graduate schools geven nog veel onduidelijkheid. Mogelijke indicatoren om te vergelijken zijn bijvoorbeeld gemiddeld salaris naar functiecategorie, doorstroomcoëfficiënten of tijdsbestedingscoëfficiënten.

Specifieke informatie heeft meer te maken met de verwevenheid van onderzoek en het onderwijs in de master. Dit is moeilijk vorm te geven omdat een koppeling tussen een master en een onderzoeksgroep niet altijd te maken is. Mogelijke indicatoren bij een onderzoeksgroep zijn de visitatiescores, persoonsgebonden prijzen (VVV, Spinoza) en de omvang van de groep.

Bij veel van de beschikbare informatie blijft de vraag wat heeft de student daaraan. Vorig jaar waren er zo'n 1800 studenten in de researchmasters.

Conclusie:

- A. Algemene informatie is leverbaar, maar veelal niet kwantitatief
- B. Specifieke informatie is beter kwantitatief te onderbouwen maar is meer lokaal waardoor er een spanning ontstaat met de onderlinge vergelijkbaarheid.
- C. Specifieke informatie vraagt meer inspanningen van de universiteiten/ onderzoeksgroepen om het te leveren en te actualiseren

De vraag en informatiebehoefte van studenten is belangrijk, maar nog onvoldoende beantwoord.

Studenten hebben in een vooronderzoekje wel aangegeven dat het onderscheid voorlichting vs reclame erg belangrijk is.

Marga van Meel – De Nederlandse Onderzoek Databank

De KNAW heeft twee producten met informatie, de NOD en Narcis. Voor het gebruiken van gegevens zijn bewerkingen nodig.

De gegevens die er zijn is vooral meta-informatie over onderzoek. De NOD heeft informatie over onderzoekers (43000), onderzoeksbeschrijvingen (41000) en organisaties. Hierin zijn ook niet-universitaire instellingen opgenomen.

De doelen van onderzoeksinformatie verzamelen zijn het verschaffen van informatie over wie wat doet, het voorkomen van dubbel onderzoek en het vergemakkelijken van communicatie. Er worden verschillende doelgroepen onderscheiden, maar de wensen van studiekeuzers zijn niet goed bekend.

De informatie over onderzoeksgroepen, waarin bijvoorbeeld ook de prijzen (NWO) worden genoemd kan nuttig zijn voor studiekeuzers omdat het mogelijk is om een 'topper' uit te kiezen bij wie je wilt studeren.

Narcis (National Academic Research and Collaborations Information System) is een portal op het gebied van onderzoeksinformatie in brede zin. Er is informatie over instituten en onderzoekers, onderzoek en publicaties. 18000 proefschriften zijn te raadplegen.

De 'toppers' die aan het licht komen door meer informatie te geven over de onderzoeksgroepen die aan een master zijn verbonden zouden een stimulans kunnen zijn voor studiekeuzers. Er is dan wel veel verder gaande informatie nodig, vooral kwalitatief.

De Jonge Academie bestaat uit jonge succesvolle wetenschappers, zij zouden als voorbeeld op de site kunnen met een portretje. De vraag is of goede voorbeelden en informatie over het salaris wel lokkers zijn voor studenten. Studenten die de wetenschap in willen zijn vaak intrinsiek gemotiveerd. Ook kennen zij vaak al de toppers binnen hun vakgebied. Misschien gaan mensen salaris onterecht belangrijk vinden als het op de site wordt gepresenteerd als belangrijke indicator, daar moet rekening mee worden gehouden.

Theod van Leeuwen – Bibliometrische indicatoren bij studiekeuze

Bibliometrie is het relatief jonge wetenschapsgebied waarin wetenschap en technologie worden geanalyseerd mbv kwantitatieve methodes. Een belangrijke vooronderstelling in de bibliometrie is dat wetenschappers middels citaties in hun wetenschappelijke publicaties een zekere mate van invloed van anderen op hun eigen werk uitdrukken. Door deze invloed grootschalig te kwantificeren geven citaties dus de internationale zichtbaarheid of 'kwaliteit' van wetenschappelijk werk weer.

De tijdschriftartikelen die in de database van het CWTS zijn opgenomen zijn onderverdeeld in disciplines. Het gebruik en de invloed van tijdschriftartikelen verschilt sterk per discipline. Eigenlijk zijn de geesteswetenschappen nog te weinig vertegenwoordigd om gegevens over te publiceren. Overzichten van output en impact per universiteit over de wetenschappelijke disciplines is een mogelijkheid om op Studiekeuze123 informatie over onderzoek te presenteren net als overzichten (per HOOPgebied of discipline) van output(-aandeel) en impact van universiteiten. De moeilijkheden die deze indicatoren geven zijn bijvoorbeeld de slechte aansluiting op de werkvloer. Je zou willen weten welke groep goed presteert, maar dat ligt gevoelig en vergt verificatie. Gezien de vele onderzoeksgroepen is dat lastig. Een ander probleem is dat veel onderzoeksgroepen niet altijd binnen hun eigen vakgebied publiceren, waardoor de classificatie misloopt. Gegevens die er nu zijn kunnen alleen op HOOPgebied of per instelling gegenereerd worden. CWTS moet laveren tussen SK123 en het vertrouwen van onderzoekers. Onderzoekers kunnen er echter ook belang bij hebben dat hun werk in de etalage wordt gezet.

Discussiepunten

Specifieke gegevens

De gegevens worden in het algemeen te specifiek bevonden. Het zijn wel belangrijke gegevens. Er wordt voor gewaarschuwd dat er ook teveel informatie kan worden gegeven.

Het is moeilijk om informatie die op een hoog aggregatieniveau wordt verzameld te desaggregeren, je krijgt dan geen betrouwbare cijfers.

Waarde

Zeggen deze onderzoeksgegevens wel genoeg over het onderwijs, is een vraag die gesteld wordt. Een koppeling maken is moeilijk, omdat de informatie op persoons- of leerstoelniveau aanbieden te gevoelig ligt.

Ook biedt informatie over (persoonsgebonden)prijzen geen garantie voor de toekomst.

Verwijzen

Hoewel het mooi zou zijn om informatie over onderzoek gekoppeld aan de opleidingen op Studiekeuze123 te tonen wordt er voor gewaarschuwd er niet teveel energie in te steken. Verwijzen naar andere sites met informatie zou ook voldoende kunnen zijn aangezien het om een beperkte groep studenten gaat.

Informatie over de beroepsperspectieven is wel van belang, het is goed om uit te leggen waar researchmasters precies voor staan en hoe het werk van een onderzoeker eruit ziet.

Hartekreten

Don Westerheijden: De gegevens zouden het liefste op opleidingsniveau getoond moeten worden.

Elisabeth Köllen: Het hbo heeft een wat andere positie wat betreft het onderzoek. Het lijkt wenselijk de uitkomsten van het systeem van kwaliteitszorg voor de

onderzoekcomponent van het hbo af te wachten alvorens uitspraken te doen welke info er op Studiekeuze 123 wordt geplaatst.

Bastiaan van der Wulp: De oriëntatie op een wetenschappelijke loopbaan is in het hbo nog minder van belang. Wel is de wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek een goed onderwerp om aandacht op te vestigen.

Jos de Jonge: No guts no glory, in het begin is het niet perfect, maar beter dan niets.

Marcia van Oploo: De twee onderwerpen onderzoeksinformatie en arbeidsmarkt van wetenschappers moet je scheiden. Blijf objectief.

Simon Broek: De doelgroep is belangrijk, er moet rekening worden gehouden met de waarde van bachelors. De minister pleit voor bachelors als uitgangspunt voor de arbeidsmarkt, maar met zoveel aandacht voor masters klopt dat niet.

René Hageman: Afdalen naar het niveau van de opleiding zou prachtig zijn. Het koppelen van onderzoek en onderwijs blijft echter ingewikkeld en onderzoekers zullen hier waarschijnlijk niet aan meewerken.

Marga van Meel: Start met doorlinken naar bestaande informatie. Ga eens bij promovendi langs om te kijken hoe zij tot hun keuze zijn gekomen.

Hierover heeft Jos de Jonge informatie: <http://www.minocw.nl/documenten/bhw-116-bhw116.pdf>

Theod van Leeuwen: Hou in de gaten dat onderzoek niet altijd afspiegelt hoe het onderwijs georganiseerd is.

Gerard van Westrienen: Hou de informatie basaal. De gedrevenheid bij studenten die het onderzoek in willen is er wel, geef dan de ruimte om aan de slag te gaan.

Anja van den Broek: De vraag is wat we kunnen doen met de output gegevens.

Studenten vinden het wel belangrijk is uit onderzoek gebleken. En er is interessante informatie.

Wilma de Buck: Er is een rijkdom aan informatie. We zouden concreet naar de eenvoudig te implementeren informatie en functionaliteiten moeten kijken.

Per mail vanuit het ministerie van OCW: Siu Siu Oen is bezig met een nota aan Plasterk over de rapporten van NVAO en KNAW over de bijzondere kenmerken en de research master (hangen nauw samen) en ze vraagt aandacht voor een adequate informatievoorziening aan aankomende studenten over deze twee zaken.